

Beste lezer,

Agrarische kinderopvang biedt oneindig veel mogelijkheden voor kinderen om dingen te ontdekken, te beleven en te ervaren.

Omgaan met dieren, veel buiten zijn, lekker de ruimte hebben, in het voorjaar zien hoe alles groen wordt, in het najaar genieten van de fantastische herfstkleuren en in de winter de eerste sneeuw happen. Het maakt het de opvang op boerderijen zo uniek binnen de kinderopvang in Nederland.

Voor kinderen uit alle leeftijdsgroepen is de boerderij een omgeving met veel vanzelfsprekende ontwikkelingsmogelijkheden en –momenten. De 30 korte inspiraties in dit boekje voorzien u van frisse ideeën over en voor de opvang van kinderen op de boerderij. U vindt er tips voor activiteiten die aansluiten bij de seizoenen en voor vernieuwende educatievormen, en verwijzingen naar interessante websites.

De inspiraties zijn gebaseerd op de columns 'Groetjes van Greetje', die te vinden zijn op de website van de Verenigde Agrarische Kinderopvang www.agrarischekinderopvang.nl. 'Greetje' geeft u inzicht in de ideeën uit de groene pedagogiek. Haar columns vormen samen een verrassende ontdekkingstocht naar de vele mogelijkheden om de boerderij te benutten voor de gezondheid en educatie van kinderen.

We hopen dat alle agrariërs met kinderopvang er plezier van hebben en hun voordeel mee doen!

Maarten Fischer,
programmaleider Taskforce Multifunctionele Landbouw

Anton IJsseldijk,
voorzitter VAK, Verenigde Agrarische Kinderopvang

In de stal bij de geitjes willen de schoolkinderen aaien, voeren en stellen ze veel vragen.

Heeft dit geitje een naam? Hij heeft twee bobbels op zijn hoofd, wat zijn dat?

Ik weet niet altijd het antwoord! Kan een school de kinderen niet meenemen naar de boerderij?

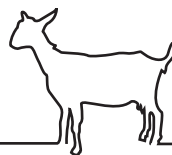
ERVAREND LEREN

Steeds meer scholen ontdekken de meerwaarde van leren op de boerderij.

Kinderen vinden rekenen met zelfgeraapte eieren bijvoorbeeld veel makkelijker dan een som op papier maken.

Omdat ze in het echt iets voelen en zien, leren ze bewust én onbewust tegelijkertijd.

Dat is precies de kracht van ervaren leren'.

Lees meer over dit onderwerp in de column Scholen gaan de boer op (nr. 9) op www.agrarischekinderopvang.nl

Handig overzicht van alle educatiemogelijkheden op de boerderij:
www.educatiefplatteland.nl

Informatie over Boerenwerkklassen: www.tinyurl.com/boerenwerkklassen

Schoolkinderen komen op de boerderij om te leren: zie www.boerderijschool.nl

Toen we ze ophaalden, verrasten de kinderen ons met een heerlijk toastje met sterkers. Trots als een pauw lieten ze de kweekbakjes zien. Hebben ze het echt zelf gekweekt?

TROTS OP EIGEN KWEEK

Ja, we hebben met de kinderen kweekbakjes gemaakt, gevuld, ingezaaid en de dagen erna verzorgd. Zo doorliepen ze het hele proces van zaaien tot oogsten. Niet alles ging goed: soms werd het te nat of te droog of viel alles op de grond, maar er is veel gelachen - en geleerd! Zoals samen zorgen voor de planten via het 'Moestuin Werkoverleg'. Zo belangrijk om dat samenwerken al vroeg in de vingers te krijgen!

Lees meer over dit onderwerp in de column Kleuren, geuren en smaken op (nr. 12) op www.agrarischekinderopvang.nl

Een leuke site met veelzijdige moestuininformatie van puber Jelle: www.makkelijkemoestuin.com

*Kinderen spelen zo verschillend.
Elk kind is anders en
heeft andere behoeften.
Hoe kan een buitenruimte
passend zijn voor alle kinderen?*

CHILLEN / OF: WATERBALLET?

Wat alle kinderen willen is:
Ruimte om te bewegen en voor activiteiten,
Ruimte om te bouwen en te sjouwen,
Ruimte om uit te rusten en samen te chillen.

Natuurlijke, gevarieerde buitenruimten, met heuveltjes, en water om mee te spetteren, de aanwezigheid van planten en dieren, bieden elk kind zinvolle ervaringen.

Lees meer over dit onderwerp in de column Heuveltjes en waterballet (nr. 13) op www.agrarischekinderopvang.nl

Boek met praktische en theoretische tips over gezonde buitenspeelplekken, te downloaden op www.speeldernis.nl/publicaties/speelnatuurindestad
Antwoorden op alle vragen over tuinieren: www.neerlandstuin.nl

*De kinderen vertelden dat ze mooie stenen
hadden verzameld op het maïsveld.
Hoezo komen er stenen van het maïsveld?*

IJSTIJD

Elk voorjaar verzamelen de kinderen
stenen uit de ijstijd op deze akker.

We onderzoeken onze bijzondere oogst en gebruiken het creatief.
Als speelmateriaal, om mee te mozaïeken en te knutselen,
een mooi randje langs de vijver aan te leggen
Door een vergrootglas is ook een zandkorrel een mooie steen!

Lees meer over dit onderwerp in de column "Aarden zijn allemaal stenen" (nr. 14) op
www.agrarischekinderopvang.nl

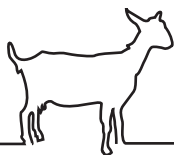
Een leuke site met veelzijdige wetenschappelijke weetjes:
www.wibnet.nl/hoe-zit-dat/waar-komen-de-stenen-op-de-velden-vandaan

*Kijk eens naar 'Boer zoekt vrouw'
Het leven op de boerderij gaat vaak over van
vader op zoon of dochter
Het lijkt zo gewoontjes.
Wat maakt dat het boerderijleven nog
steeds zo goed werkt?*

SPRINGLEVEND

De basiswaarden van het leven,
zorg voor elkaar, zorg en liefde voor dieren en de natuur worden
in het dagelijks handelen doorgegeven.

Kinderen leren er spelenderwijs samenwerken,
voeren een schaap of snoepen van een wortel - in de veelzijdige
en springlevende boerderijomgeving.

Lees meer in de column 75 jaar jong! (nr. 15) op www.agrarischekinderopvang.nl

Een heerlijk boekje met prachtige illustraties voor beginnende lezertjes: 'Verhaaltjes van de boerderij', Heather Amery. Uitgeverij Sjaloom, Amsterdam, 2007

*Onze zoon van twee helpt graag mee met
het vegen van de stoep
"Net als de grote jongens bij de koeien"
Dat doen jullie goed!*

STOERE GROTE JONGENS

Kinderen vinden het gezellig bij de nieuwsgierige koeien in de stal.

Ze doen graag mee met vegen en voeren hooi.

Van vieze handen zijn ze niet bang.

Koeien belonen dit door direct reikhalzend te gaan eten.

Meewerken is
vanzelfsprekend,
zinvol en stoer.

Lees meer in de column Rondje Boerderij (nr. 16) op www.agrarischekinderopvang.nl

Op de site van het Centrum voor Jeugdgezondheid kunt u meer vinden over de gezondheid van kinderen: www.ncj.nl

*Vuur maken, biggetjes aaien, slootje springen, boompje klimmen,
Erg leuk voor de kinderen maar... wij deden dat vroeger gewoon zelf, meestal stiekem.
Waarom wordt het tegenwoordig zo gestimuleerd?*

BUITENGEWOON GEZONDE OPVOEDING

Wat eerst zo gewoon was, is nu belangrijk om bewust aan te bieden.
Kinderen hebben veel behoefte aan experimenteren en uitproberen
– om al spelend belangrijke vaardigheden te ontwikkelen.
Een natuurlijke omgeving geeft ruimte voor die gezonde ontwikkeling.
Waar kan dat nog in ons versteende land?
Een ontdekkingstocht door het weiland,
daar is veel te zien!
Samen een stuk gras omspitten en er bloemen zaaien.

Lees meer in de column Groene pedagogiek (nr. 17) op www.agrarischekinderopvang.nl

Groene pedagogiek als belangrijk onderdeel van een gezonde opvoeding: kinderen kansen bieden een relatie aan te gaan met de natuur in al zijn facetten.
www.groenepedagogiek.nl

Algemene informatie en ondersteuning over groene pedagogiek in de praktijk
www.kind-en-natuur.nl

*Wij maken van het 'fluitjeskruid' gratis
muziekinstrumenten.*

Lastig werk, groot plezier.

*Vroeger was zelf snijden te gevaarlijk,
hoe gaat dat tegenwoordig?*

HANDIGE FLIEREFLUITERS

Kinderen boren zelf de gaatjes in hun fluitje van zelfgesneden flier.
Gereedschappen goed vasthouden,
zelf boren en snijden.

We doen het voor en stimuleren kinderen om het zelf te doen.

Als beloning,
veel lol met een muzikaal
flierefluitjes-concert

Lees meer in de column Opa's 'fluitjeskruid' (nr. 18) op www.agrarischekinderopvang.nl

Zelf een Flierefluitje maken of ideeën opdoen over toepassingen van planten?
www.plantaardigheden.nl/art_div/vlierfluit.htm

*Alle dieren vormen samen een heerlijke
beestenboel.
In het voorjaar aangevuld met
.....lammeren?*

OVER LEVEN EN LAMMETJES

Opvang op de opvang:

leb-lammeren zijn lammetjes die zonder moeder zijn.

Ze gaan uit logeren om door anderen verzorgd te worden.

Kinderen leren snel zelfstandig voor hen te zorgen.

Zij voelen zich hierdoor

verantwoordelijk

en belangrijk,

hun zelfvertrouwen stijgt.

En na enkele weken

lopen de lammetjes de kinderen achterna!

Lees meer over dit onderwerp in de column Leubberende leblammeren (nr. 20) op www.agrarischekinderopvang.nl

Meer weten over leblammeren? Deel ervaringen, zoek informatie of kijk een leuke trainingsvideo: www.tinyurl.com/leblammeren

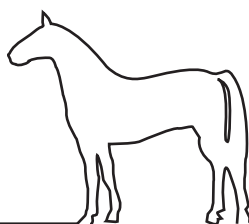
*Zorgen voor en therapie met paarden
is in opkomst.
Is een paard bij de kinderopvang aan te raden?*

AANTREKKELIJKE PAARDENKRACHT

Paarden zijn van nature sociaal, accepteren iedereen en oefenen
aantrekkingskracht uit.

Bij equith therapie helpt het paard actief mee aan de
ontspanning en geestelijke ontwikkeling
van volwassenen en kinderen.

Contact met paarden zorgt voor zinvolle ervaringen
voor elk kind!

Lees meer over dit onderwerp in de column Aantrekkelijke paardenkracht (nr. 21) op
www.agrarischekinderopvang.nl

Stichting Zorg PK's stimuleert en bevordert de inzet van paarden in de zorg door onder-
zoek, ontwikkeling en promotie, www.zorgpks.nl

Filmfragmenten van 'The horse whisperer' en 'The horse boy':
www.tinyurl.com/paardenfluisteraar
www.horseboymovie.com/Film.php

*Kwieke opa's en oma's
zijn voor ons belangrijk voor
het op orde houden van de tuin
en zorgen voor de kinderen.
Hoe is dat op een agrarische opvang?*

FRUITIGE JUNGLE-TOCHT

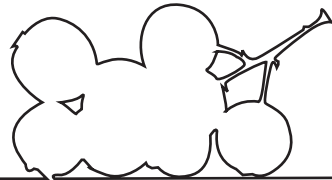
Van oudsher zijn opa-boer en oma-boerin
van belang voor het reilen en zeilen op een boerderij.

Zij geven vanzelfsprekend
hun waardevolle levenslessen

Tijdens Opa's bessentocht langs een laantje bessenstruiken,
plukken de kinderen daar ook letterlijk de vruchten van!

Ze proeven aalbessen, frambozen, zwarte bessen, bramen.

Voor de kleintjes is het echt een jungle-tocht!

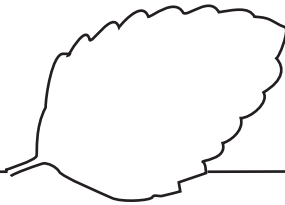
Lees meer in de column Opa's bessepad en Oma's bloemenhof (nr. 22) op
www.agrarischekinderopvang.nl

Voor o.a. jams en fruit inmaken en nog vele andere tips:
www.wecken.startpagina.nl

*Mijn kind eet zomaar
bieslook
direct uit de tuin.
Kan dat geen kwaad?*

KRUIDJE-ROER-ME-NIET

Bieslook eten, zo uit de tuin, is prima!
Het smaakt lekker zacht naar ui,
bevat veel mineralen en vitaminen A en C.
Er valt nog meer te proeven en oogsten uit de kruidentuin:
citroenmelisse bijvoorbeeld.
Leuk om te horen dat je de blaadjes
op je arm kunt wrijven om insecten weg te houden.
Of dat het helpt tegen jeuk als je toch! gestoken bent.

Lees meer in de column Kruidenrijk (nr. 23) op www.agrarischekinderopvang.nl

Kruideninformatie, kweek en verzorgtips, zelf medicinale zalven en tincturen maken:
www.natuurlijkerwijs.com/overzicht.htm

*Waarom is
een mannelijke pedagogisch medewerker
van belang in de kinderopvang?*

NATUURLIJK! MANNEN IN DE OPVANG

Het is in de kinderopvang noodzakelijk om gevoel en respect te krijgen voor het verschil tussen jongens en meisjes. Mannelijke pedagogisch medewerkers kunnen vaak beter aansluiten bij het ontdekkende, uitdagende gedrag van jongens.

Waardeer de onderzoeksdrang van jongens en biedt ze materiaal aan dat 'uit elkaar' mag!

Lees meer in de column Even voorstellen: stagiair Joost (nr. 24) op www.agrarischekinderopvang.nl

Interessantes sites over de theorie rond dit onderwerp: www.werkeninkinderopvang.nl en www.laukwoltring.nl

*Ruikend aan een
kruidenboeketje
willen de kinderen opeens
pizza!
Hoe komt dat toch?*

PIZZA.....

Onze neus vertelt vanzelf waar ons lijf
behoefte aan heeft..

Oregano (dat betekent 'vreugde van de berg')
is een geliefd pizza-kruid.

Kinderen leren we om kleine stukjes van kruidenplanten
te proeven en kauwen.

Vooraf peterselie is leuk:

om zelf te knippen boven de soep of een gebakken ei.

Lees meer in de column Kruidenrijk (nr. 25) op www.agrarischekinderopvang.nl

Voor kruidengebruik in de keuken: www.overkruiden.nl

Vergeleken met hun leeftijdsgenootjes hebben de kinderen van de agrarische opvang, een goed uithoudingsvermogen. Ze bewegen soepel en behendig tijdens het spelen. Hoe komt dat toch?

NATUURRIJK SPELEN

Buiten spelen in de natuur of in een natuurrijke omgeving is heel goed voor de motorische en fysieke ontwikkeling van kinderen. Als vanzelf gaan kinderen op ontdekkingsreis.

Wat is leuker dan buiten rennen, rollen, klauteren en springen?

En gezonder?

Ze krijgen er sterke botten en spieren, een goede doorbloeding en meer weerstand van.

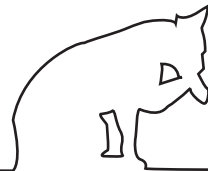
Lees meer over dit onderwerp in de column Natuurrijk spelen maakt lekker sterk (nr. 26) op www.agrarischekinderopvang.nl

Meer weten over het belang van buitenspelen voor de gezonde en motorische ontwikkeling van kinderen? zie www.pedagogenplatform.nl/index.php/notitie-buitenspelen

*'Het wordt mooi weer
want de mieren zijn actief'.
Zijn dit soort uitspraken nou echt waar?*

WEER MOOI

Wij mensen kijken op internet welk weer het is..
Dieren ervaren zelf de weersveranderingen, en vertonen dan duidelijke gedragsveranderingen.
Katten gaan zich wassen, madeliefjes sluiten zich,
en bomen en bloemen ruiken we extra goed vlak voordat het gaat regenen.
Net als bij dieren hebben onze zintuigen heel wat te vertellen..
eh..
te voorspellen

Lees meer in de column Boerenweersverwachting (nr. 27) op
www.agrarischekinderopvang.nl

Voor echte en humoristische weersverwachtingen op de manier van Jan Pelleboer:
www.janpelleboer.nl/home

Op zoek naar oude wijsheden en weerspreuken?
www.bommeltje.nl/weer/weer-spreuken.html

*Mijn kind vertelde dat ze
een vogelverschrikker gaat maken.
Klinkt ouderwets.
Is een elektronische vogelverschrikker
niet veel handiger?*

BLIJ TROTS UNIEK

Met de vogelverschrikker van lappen en cd'tjes beschermen we dier- en milieuvriendelijk het gewas.

Op weg naar de ultieme verschrikker leren kinderen

Out-of-the-box te denken

Zelfstandig en samen problemen oplossen,

Creativiteit ontwikkelen

Technische oplossingen bedenken en uitvoeren.

Het resultaat:

unieke creaties, blije en trotse kinderen

Lees meer in de column week Verschrikkelijke vogels (nr. 28) op
www.agrarischekinderopvang.nl

Voor ideeën en informatie over het Internationaal Vogelverschrikkersfestival in
Valkenswaard: ww.vogelverschrikkerfestival.com

*Het ene kind houdt van konijnen,
het andere van kippen.
Als ik een paar kleine dieren wil gaan
houden: welke soorten zijn voor kinderen
het leukste?*

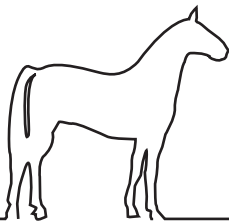
LEVENSGENIETER

Konijnen, kippen, paarden, pony's en schapen, eigenlijk maakt het niet uit welke dieren je kiest.

Voorwaarde is dat de dieren goed verzorgd kunnen worden en dat de kinderen en dieren kunnen leren met elkaar om te gaan.

Voor kinderen kan contact met een goed gesocialiseerd dier een hele waardevolle ervaring zijn.

Zelf een vrolijk kunekune varkentje is mogelijk, een echte levensgenieter!

Lees meer in de column Dierenliefde (nr. 29) op www.agrarischekinderopvang.nl

Nienke Endenburg over het raakvlak van mens, dier en organisatie: www.endenburg.biz

Alles over de verzorging van de Kunekune: www.kunekuneverenigingnederland.org

Jonge mensen hebben dieren nodig: prachtige Duitse site www.lernen-mit-tieren.de

*Zintuigontwikkeling is toch zo belangrijk
voor jonge kinderen?
Hoe schenken jullie daar aandacht aan
op jullie agrarische kinderopvang?*

NATTE NEUZEN, OLIJKE OGEN...

We genieten van alle vijf zintuigen in één vakantieweek:
Handige handen, Mondige monden, Oren-om-te-horen,
Olijke oogjes, Natte neuzen.

We krijgen daarbij hulp van dieren en planten om ons heen.
We bekijken alle verschillende neuzen, poten,
voelen de vachten of blaadjes.

Wat kun je allemaal met je eigen handen, ogen, mond?
Dingen onder een vergrootglas bekijken bijvoorbeeld;
dat geeft dikke pret.

Lees meer in de column Boer Bert heeft veel zintuigen! (nr. 32) op
www.agrarischekinderopvang.nl

Spelletjes om de zintuigen te ontwikkelen:
www.dievanmij.nl/peuter/spelen/Stimulerende-spelletjes-voor-de-zintuigen.html

Hoe gaat dat: zintuigontwikkeling bij baby's? www.tinyurl.com/zintuigontwikkeling

*Een wonder
na een half jaar op de boerderij, blijkt een
15-jarige ruziemaker en spijbelaar
een aardige, zelfs wat verlegen jongen.
Wat gebeurde daar?*

'IK KAN HET WEL!'

Op school vastgelopen jongeren kunnen, via een zorgtraject een poos op de boerderij wonen en werken.

Doel:

Weer positief aansluiting vinden bij de maatschappij.

Wat werkt?

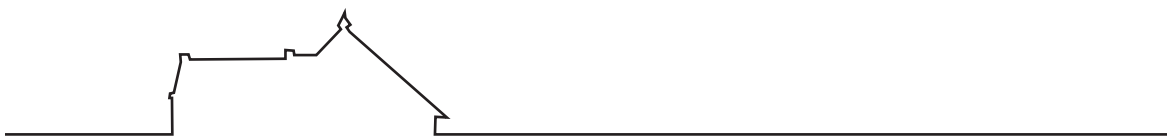
Structuur en dagritme

Boerengezin als positief rolmodel

Zinvol werk in een rustige omgeving

Contact met dieren en planten vergroten zelfinzicht

Meer verantwoordelijkheid voor eigen gedrag

Lees meer in de column De boer en zijn maatjes (nr. 34) op
www.agrarischekinderopvang.nl

Meer informatie over Boer-en-Maat, buiten gewoon leren: www.boer-en-maat.nl

Op de website van de Taskforce Multifunctionele Landbouw is het rapport 'Effecten van zorglandbouw' te downloaden: www.multifunctionelelandbouw.nl

*Pompoenen en kalebassen zijn prachtige
snelgroeiers.*

*Ik zie ze als lampions bij Halloween
maar kun je er nog meer mee?*

SPANNENDE KINDERPLANTEN

Hun snelle groei en kleurrijke veelvormigheid maken pompoenen en kalebassen tot geweldige kinderplanten.

Gezond om te eten, leuk om mee te spelen en te knutselen.

En heel spannend om er tussendoor te lopen als je klein bent!

Lees meer over dit onderwerp in de column Speeltuin voor de Kale-Bassen (nr. 35) op www.agrarischekinderopvang.nl

Voor een lekkere pompoensoep bijvoorbeeld van Jamie Oliver kijk op www.receptenenzo.nl

Voor een favoriet recept voor pompoentaart met een prachtige handleiding: www.besterecepten.nl/pompoentaart-recept-2622

Na de zomervakantie ligt de moestuin er verwaarloosd bij.

Onkruid en aangegeten groenten en fruit kunnen zo bij het groene afval.

*Gek he,
dat je er verder niets meer mee kan doen?*

LEKKER GEK

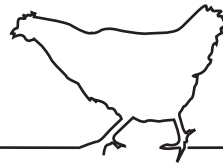
We leren dat je ook met minder mooie groenten en fruit wat kunt doen. Vroeger heette dat zuinig, nu duurzaam voedselbeleid.

Kinderen zijn gek op het wassen, snijden en eten van stukjes groenten en fruit.

Kippen en konijnen zijn gek op het eten van de restjes groenten en fruit.

De composthoop is gek op alle groenafval.

Wij zijn gek op duurzaam voedsel beleid. Van een oogst minder fraaie tomaten, brouwen we bijvoorbeeld graag een heerlijke tomatensoepje met elkaar.

Lees meer in de column Verrassend soepig! (nr. 37) op www.agrarischekinderopvang.nl

Voor recepten en ideeën zoals slasoep en groentesoep: www.smulweb.nl

*Het lijkt wel of kinderen altijd wat anders
doen dan je verwacht.*

*Klimmen en vallen,
in de sloot in plaats van erover.
Waar ligt de grens?*

YES! RUIMTE...

Kinderen ervaren veel plezier in het spelen met grenzen.

Ze zullen die altijd opzoeken.

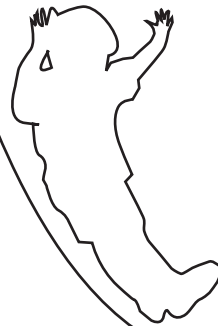
Zij hebben behoefte aan
uitdaging, spanning
en

zoeken hun angsten op.

Laat ze buiten spelen en geef ze ruimte voor risico's.

Leren gaat met vallen en opstaan..

Het grootste risico
is alle risico's te vermijden!

Lees meer in de column Ruimte voor risico's (nr. 38) op
www.agrarischekinderopvang.nl

Een pedagogische visie op de risico's en kansen van buitenspelen:
Tovey, H. Laat ze buiten spelen. Pleidooi voor gezonde risico's, Uitgeverij Garant, 2011

Zie ook www.springzaad.nl/publicaties

*Noten en eikels vallen uit de boom.
Dieren leggen er hun wintervoorraad mee
aan.
Plukken jullie ook de vruchten uit de vrije
natuur?*

NOTEN- RIJKDOM

De trotse, rijk bloeiende walnoot staat vaak op het boerenerf.
Hij verdrijft muggen van het terrein,
zorgt voor een natje en een droogje (appeltaart met noten!)
en
levert prima hout – vroeger zelfs voor een houten been, want het
hout heeft een bacteriedodende werking.

Dit is echte rijkdom! Heerlijk om die met kinderen te delen.

Lees meer in de column Veel noten op je zang (nr. 39) op
www.agrarischekinderopvang.nl

Voor een lekker bakrecept van kruimel appeltaart met walnoten, kijk eens op
www.smulweb.nl

Voor natuurkundige, biologische of scheikundige vragen kunt u terecht bij het Kennis-
punt van de Universiteit van Utrecht: [ww: w.uu.nl/faculty/science/NL/kennispunt](http://ww.w.uu.nl/faculty/science/NL/kennispunt)

ONWEER

*Donder en bliksem
Wind, regen en donkere luchten
Ik ben er zelf wel wat bang voor;
wat doe ik met de kinderen?*

ONTLADEN

Extreme weersomstandigheden zorgen altijd voor onrust.
Prima, dat houdt ons alert!

Kinderen nemen jouw angst zo over

Dus:

Rustig aan

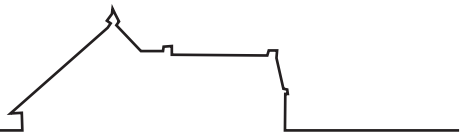
Zorg dat je weet wat je moet doen om veilig te zijn.

Kijk vanuit huis samen door het raam wat er te ontdekken valt:

rondvliegende bladeren of spullen

Na de bui kunnen de kinderen zichzelf

buiten weer lekker ontladen..

Lees meer in de column Overdonderd weer (nr. 40) op www.agrarischekinderopvang.nl

Tips voor ouders en opvoeders voor het omgaan met echte angst voor onweer bij peuters: www.tinyurl.com/bangvooronweer

*Toris, nog maar acht maanden oud,
is gek op de dieren op de kinderboerderij.
Nooit geweten dat zo'n jong kindje al zo
geïnteresseerd kan zijn in zijn omgeving.*

BABY'S TUIN

Baby's leren van allerlei ervaringen waardoor hun hersenen zich ontwikkelen.

Ieder kind leert op z'n eigen manier en tempo.

Blaadjes vasthouden, wind en zon voelen,

konijn op tafel en beesten kijken,

alles bieden we onze baby's aan.

De baby-tuin is een feest!

Lees meer in de column Baby's en natuur (nr. 41) op www.agrarischekinderopvang.nl

Ontwikkeling Stap voor stap beschreven over eerste jaar:
www.allesoverkinderen.nl/ne_ontwikkeling.htm

Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar (download) voor alle ontwikkelingsstappen van jonge kinderen: www.pedagogenplatform.nl/index.php/download

Bij veel boerderijen zie ik op het erf nog oude en vervallen bouwsels van vroeger staan.

Waarom worden die niet afgebroken?

RESPECT VOOR ERFDIEREN

Respect voor historisch waardevolle gebouwen en liefde voor bijzondere erfieren, zoals steenuiltjes. Met zorg en aandacht restaureren.

Samen met de oudere kinderen vervangende nestgelegenheid voor ze bouwen, met meerdere ruimtes, en een zonnig balkonnetje.

Lees meer in de column Knutselen voor de steenuil (nr. 42) op www.agrarischekinderopvang.nl

Zelf nestkastjes maken voor de steenuil? Een prachtige Franse site met mooie nestkasten en nauwkeurige, kant-en-klare bouwbeschrijvingen en afmetingen: www.nichoirs.net/page5-14-2.html

Achtergrondinformatie over steenuilen en diverse vormen nestkasten en tips: www.steenuil.nl/bescherming

*Paddenstoelen in het bos zijn vaak giftig.
Ik wil mijn kinderen daarvoor waarschuwen
en leren er respect voor te hebben.
Hoe gaan jullie daar op de opvang mee om?*

HEREST PADDENSTOELENSOEP

Met de kleintjes bekijken we de paddenstoelen op het oude hout en leren ze er niet aan te komen.

De oudere kinderen ontdekken buiten de wilde paddenstoelen. Van de zelf gekweekte eetbare paddenstoelen maken ze hun eigen soep, heerlijk!

We knutselen een kabouterdorp en geven zingend en dansend de speciale themaweek over 'paddenstoelen' verder vorm.

KABOUTERDORP

Lees meer in de column Op een grote... pruikzwam? (nr. 43) op www.agrarischekinderopvang.nl

Zelf kweken en bereiden van eetbare paddenstoelen
www.dekooktips.com/warenkennis/paddest/pruik.htm

Meer weten over de pruikzwam?: www.natuurbericht.nl

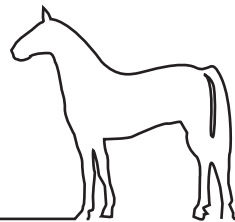
Voor kinderliedjes met muzieknoten: <http://tinyurl.com/liedjesmetmuziek>

*Zorgboerderijen kiezen voor
therapie met natuur en dieren,
een geaccepteerde, zinvolle therapievorm.
Zijn hier ook al scholen en opleidingen
voor?*

HELENDE NATUUR

Dier- en tuintherapeuten
gebruiken dehelende kracht van de natuur en de dieren
voor therapeutische doeleinden.

In Duitse Waldklassen, Engelse Forestschools en de
Zweedse Levande Skule komen kinderen op school al veel in
contact met de natuur.

Lees meer in de column Pedagoog zoekt boer (nr. 46) op
www.agrarischekinderopvang.nl

Meer informatie over de opleiding Ecologische Pedagogiek: www.hu.nl

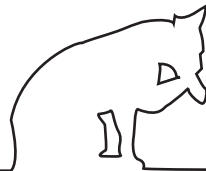
Een Waldkindergarten in het bos en de theorie van natuurpedagogiek
www.tinyurl.com/youtubewaldgarten en www.natur-paedagogik.de

Prachtige film over de Zweedse Levande Skule: www.tinyurl.com/youtubelevandeskule

*Soms gaat er een dier dood bij ons thuis.
Bij jullie op de opvang vast nog vaker.
Hoe gaan jullie hiermee om?*

AFSCHIED

Als er een cavia of konijn dood gaat praten we er samen over.
Eerlijk en duidelijk zijn, veiligheid bieden.
Peuters zijn nog in de fase van magisch denken, ze nemen dood
en verlies mee in hun spel en fantasie.
Het ene moment verdrietig, dan weer gewoon lekker aan het
spelen.
Vaak is het fijn wat extra voor te lezen
of samen te zingen.

Lees meer in de column Leven en dood (nr. 50) op www.agrarischekinderopvang.nl

Stichting Achter de regenboog, verliesverwerking met jonge kinderen:
www.achterderegenboog.nl